

กระทู้ถามที่ ๖๔๕ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๗ มีนาคม ๒๕๔๕

เรื่อง มาตรการป้องกันและลงโทษผู้ประกอบการที่เอาเปรียบผู้บริโภค
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัชมมนตรี ดังต่อไปนี้

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้เผยแพร่ต่อประชาชนและสื่อมวลชนเกี่ยวกับกรณีมีผู้ประกอบการได้นำตะกั่วมาปลอมปนกับกุ้ง และจำหน่ายให้กับผู้บริโภคนั้น ทำให้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการเลี้ยงกุ้งและเกษตรกรชาวนาุ้งเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้บริโภคลดการบริโภคกุ้งลง ส่งผลให้ราคากุ้งตกต่ำ อีกทั้งภาพพจน์ของสินค้าอุปโภคและบริโภคจากประเทศไทยในสายตาผู้บริโภคจากต่างประเทศลดลงตามลำดับ อันอาจจะส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยในภาพรวมได้ในอนาคต หากรัฐบาลยังไม่มีความมาตรการและการป้องกันอย่างรอบคอบและมีประสิทธิภาพ จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงสาธารณสุขโดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) มีความการป้องกันและลงโทษผู้ประกอบการในกรณีนำตะกั่วมาปลอมปนกับกุ้ง เพื่อมิให้จำหน่ายให้กับผู้บริโภคหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลได้เคยมีสถิติการดำเนินการหรือจัดการในเรื่องการปลอมปนสารพิษหรือสารอันตรายในอาหารและยาในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมาหรือไม่ และได้ดำเนินการไปแล้วเป็นผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขอทราบรายละเอียด

๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานในเรื่องการป้องกันและปราบปรามในเรื่องดังกล่าวข้างต้นหรือไม่ อย่างไร หากมีผลการประเมินเป็นอย่างใด ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นพดล อินนา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

คำตอบกระทู้ถามที่ ๖๕๕ ร.

ของ นายนพดล อินนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระบบบัญชีรายชื่อ)

เรื่อง มาตรการป้องกันและลงโทษผู้ประกอบการที่เอาเปรียบผู้บริโภค

ข้าพเจ้า พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี นางสุภารัตน์ เกตุราพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และนายชูชีพ หาญสวัสดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง มาตรการป้องกันและลงโทษผู้ประกอบการที่เอาเปรียบผู้บริโภค ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า กระทรวงสาธารณสุขโดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีมาตรการดำเนินการในการป้องกันและลงโทษผู้ประกอบการในกรณีนำตะกั่วมาปลอมปนกับกึ่ง ดังนี้

- มาตรการป้องกัน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้ประสานงานกับกรมศุลกากร ขอความร่วมมือในการตรวจสอบกึ่งที่นำเข้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามด่านชายแดนต่างๆ อย่างเข้มงวด นอกจากนี้ กรมการค้าภายใน องค์การสะพานปลา ได้จัดหาอุปกรณ์ในการตรวจจับโลหะ (Metal Detector) เพื่อนำมาใช้ในการตรวจสอบกึ่ง ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพและสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภค

- มาตรการลงโทษ กรณีการใส่โลหะหนักในหัวกึ่งไม้ไซเป็นการปนเปื้อนตามธรรมชาติ แต่เป็นเจตนาการใส่ก่อนโลหะเพื่อเอาเปรียบผู้ซื้อ ซึ่งผู้จำหน่ายกึ่งที่ใส่ก้อนโลหะจะมีความผิดฐานจำหน่ายอาหารไม่บริสุทธิ์ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งมีบทลงโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี ปรับไม่เกิน ๒ หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๑ บัญญัติว่า “ผู้ใดขายของโดยหลอกลวงด้วยประการใดๆ ให้ผู้ซื้อหลงเชื่อ ในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือปริมาณแห่งของนั้น อันเป็นเท็จ ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง จะมีโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า รัฐบาลโดยกระทรวงสาธารณสุข ได้เคยทำสถิติการดำเนินการตามกฎหมายกับผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กรณีอาหารผิดมาตรฐานในช่วงปีงบประมาณ ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔ ดังนี้

- ปีงบประมาณ ๒๕๕๑ จำนวน ๑๔๕ ราย
- ปีงบประมาณ ๒๕๕๒ จำนวน ๑๖๓ ราย
- ปีงบประมาณ ๒๕๕๓ จำนวน ๑๘ ราย
- ปีงบประมาณ ๒๕๕๔ จำนวน ๒๕ ราย

สำหรับความสำเร็จในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านอาหาร มีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้องนับตั้งแต่ วัตถุดิบ การแปรรูป การขนส่ง และการจำหน่าย ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน ดังนั้น การแก้ไขปัญหาต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปฏิบัติตามมาตรการหลัก ๔ ประการ คือ

๑. มาตรการการศึกษา ประชาสัมพันธ์ และการรณรงค์ ซึ่งเป็นมาตรการพื้นฐานที่จำเป็น อย่างยิ่ง เพื่อให้ภาครัฐ เอกชน สมาคม ชมรม และประชาชนทั่วไปตระหนักถึงปัญหา บทบาทหน้าที่ และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

๒. มาตรการทางเทคนิค เป็นมาตรการสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงจะต้องดำเนินการ ได้แก่ ส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานการผลิตอาหาร โดยมีหน่วยติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด และมีหน่วยงานตรวจวิเคราะห์ ซึ่งจะต้องได้รับการสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากรอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาลงทุน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพซึ่งกันและกันมากกว่าการแข่งขัน

๓. มาตรการทางเศรษฐกิจ เช่น การส่งเสริมการลงทุน การเก็บภาษีนำเข้ากึ่งจากต่างประเทศ

๔. มาตรการทางกฎหมาย ได้แก่ การปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้ กฎหมายให้มีความเข้มงวด มีการจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมายในทุกระดับโดยเน้นผู้ที่เป็นต้นตอหลัก ของปัญหา

คำตอบข้อ ๓ ขอเรียนว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาเป็นการประเมินของแต่ละ หน่วยงาน ไม่มีการประเมินความปลอดภัยของอาหารในภาพรวมตลอดห่วงโซ่อาหาร ซึ่งมีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงถึงปัญหาและความสำเร็จในการคุ้มครองผู้บริโภค แต่ในส่วนของกระทรวงสาธารณสุข สำนักงาน คณะกรรมการอาหารและยา ได้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานในช่วงที่ผ่านมา พบว่าผลิตภัณฑ์อาหาร เหลือได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ ๘๐ ทั้งนี้ สรุปปัจจัยที่ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการดำเนินการคุ้มครองผู้บริโภคได้ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติกระจายอำนาจ ส่งเสริมให้องค์กรท้องถิ่นรับผิดชอบการดำเนินการมากยิ่งขึ้น
๒. ระบบการค่าเสรีและระบบการแข่งขันทำให้ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับคุณภาพมากขึ้น
๓. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การสื่อสาร การคมนาคม ทำให้มีการพัฒนากระบวนการผลิต อาหาร และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้บริโภคมีมากขึ้น